

**Nalezen v překladu. Emil Saudek
(1876–1941)**

Eds. Lucie Merhautová a Michal Topor

Institut pro studium literatury 2022, vyd. 1.
830 stran

Naše cena: **315 Kč**
Běžná cena: ~~350 Kč~~

Monografie sleduje život a činnost Emila Saudka v mnoha dosud neznámých souvislostech a kontextech a objevuje jej jako zvláštní typ zprostředkovatele české literatury do němčiny s dlouhodobou vazbou k Vídni a domovskému kraji Vysočiny, posléze i k Praze. Vychází z unikátního pozůstalostního materiálu a podrobného pramenného výzkumu, kombinuje chronologicko-tematický přístup, interpretaci a edici vybraných textů (článků a části dochované korespondence) v postupně se prostupujících liniích. Nabízejí se tak různé možnosti četby: výkladové pasáže lze číst jako entrées k dokumentům nebo samostatně, a vice versa lze postupně či na přeskáčku pročitat pouze dokumenty. V úvodních kapitolách – věnovaných rodné Polniče, gymnazijním studiím v Jihlavě a prvním letům ve Vídni – životopisné vyprávění vychází především z úředních dokumentů a sporých Saudkových poznámek či vzpomínek, v následujících partiích postupně roste opora v dalších pramenech, člancích a ego dokumentech (osobní zápisky, korespondence): obraz Saudkova působení nabývá na bohaté konkrétnosti a ostřejším i širším vyhranění jeho povahy.

lektorovali: doc. PhDr. Jiří Brabec, CSc. a doc. PhDr. Daniel Vojtěch, Ph.D.

145 x 205 mm, váz.

ISBN 978-80-7657-022-1

obálka a grafická úprava Jiří Císler

Obsah

Úvod LM, MT	10
I. Východisko: Vysočina českomoravského pomezí	17
1. „Píseň rodného ráje je nezdočná“ aneb Vysočina, domov a zázemí pro návraty MT, LM, IK, VP	18
2. Gymnazistou v Jihlavě (1887–1895) VP	31
II. Úvodní videňské desetiletí (1895–1905)	41
1. První léta videňského života MT	42
2. Zápisky MT	47
3. Básník jako průvodce labyrintem velkoměsta LM	54
D1 Emil Saudek → J. S. Machar, 28. 2. 1898	58
D2 Emil Saudek: Ze zápisek..., 1914	60
4. Elsa Groag/Saudek a její rodina IK	63
5. Vstříc „blízkosti spřízněné touhy“: Otokar Březina, utváření kontaktu v letech 1903–1905 MT	72
D3 Emil Saudek → Otokar Březina, 14. 9. 1903	78
D4 Emil Saudek → Otokar Březina, 6. 10. 1903	81
D5 Emil Saudek → Otokar Březina, 17. 5. 1905	82
III. Vystoupení na scénu (1905–1908)	85
1. Seznámení s J. S. Macharem a sbírka <i>Jed z Judey</i> LM	86
D6 Emil Saudek → Karl Kraus, 27. 1. 1908	94
D7 Emil Saudek: Svět křesťanský v Macharově <i>Jedu z Judey</i> , 1908	95
2. Slavistické kruhy MT	97
3. <i>Čechische Revue</i> : první překladatelská platforma LM	108
D8 Emil Saudek → Emanuel Chalupný, 20. 3. 1907	116
D9 Emil Saudek → Emanuel Chalupný, 23. 4. 1907	117
D10 Emil Saudek → Arnošt Vilém Kraus, 4. 12. 1908	118
4. Macharův <i>Řím</i> LM	120
D11 Emil Saudek: Ze zápisek..., 1914	129
D12 Emil Saudek: Doslov k Macharovu <i>Římu</i> , 1909	132
D13 Felix Salten: <i>Řím</i> J. S. Machara, 1908	135
IV. Hānde	139
1. Vznik překladu a knihy, její propagace a recepce MT	140
D14 Emil Saudek: Předmluva, 1908	160
D15 Emil Saudek → Otokar Březina, 12. 9. 1908	161
D16 Hugo von Hofmannsthal → Emil Saudek, 23. 10. 1908	163
D17 Stefan Zweig → Emil Saudek, 24. 10. 1908	163
D18 Emil Saudek → Richard Dehmel, 29. 10. 1908	165
D19 Richard Dehmel → Emil Saudek, 3. 11. 1908	165
D20 Stefan Zweig → Emil Saudek, b. d., zřejmě 3. 11. 1908	166
D21 Emil Saudek → Richard Dehmel, 6. 11. 1908	167
D22 Emil Saudek → Hermann Bahr, 21. 11. 1908	168
D23 Emil Saudek → Hermann Bahr, 22. 11. 1908	168
D24 Emil Saudek → Hermann Bahr, 15. 3. 1909	170
D25 Stefan Zweig: Otokar Březina, 1909	170
2. Překlad básně <i>Kolozpěv srdci</i> ŠZ	175
V. Mezi Vídní a Prahou, centrem a předměstím: publicistické okruhy, personální síť, postoje a tvorba	179
1. Videňské ohnisko: menšinový aktivismus <i>Videňského deníku</i> a <i>Videňského národního kalendáře</i> LM	180
D26 Emil Saudek: Několik myšlenek o cestování a umění, 1908	191
D27 Emil Saudek: České Vídní, 1909	194
D28 Emil Saudek: <i>Moryša</i> . Dojmy z představení dne 16. března, 1909	196
D29 Emil Saudek: Pionýrům na Dunaji, 1912	197
2. Předválečné kontakty s T. G. Masarykem LM	199
D30 Emil Saudek: Masaryk o Tolstém, 1910	204
D31 Emil Saudek → J. S. Machar, 7. 2. 1913	206
3. Spolupráce s pražským deníkem <i>Union</i> VP	208
D32 Emil Saudek: Dva dny v Praze, 1909	214
D33 Emil Saudek: Česká služebná, 1909	216
D34 Emil Saudek: Haindlový děti, 1909	219
4. Kontext časopisu <i>Novina</i> a Saudkovy průniky do světa	224
Růžena Svobodová a F. X. Saldy MT	
D35 Emil Saudek → Růžena Svobodová, 2. 9. 1909	241
D36 Emil Saudek → Růžena Svobodová, 9. 9. 1909	244
D37 Emil Saudek → Růžena Svobodová, 20. 10. 1909	245
D38 Emil Saudek: <i>Fontazie realistovy</i> (Lynkeus), 1909	250
D39 Emil Saudek → Růžena Svobodová, 12. 2. 1910	255
D40 Emil Saudek → Růžena Svobodová, 2. 3. 1910	259
D41 Emil Saudek → Růžena Svobodová, 10. 8. 1910	261
D42 Emil Saudek: Ernst Lisauer, 1912	262
5. Sociálnědemokratické okruhy: <i>Dělnické listy</i> MT	267
D43 Emil Saudek: Haindlový děti, 1910	279
D44 Emil Saudek: Mladý německý básník, 1910	281
D45 Emil Saudek: Kulturní bastard, 1911	283
D46 Emil Saudek: Antal Stašek: <i>Otělá holeň</i> , 1912	288
6. Volná myšlenka aneb Cena lidské existence MT	290
D47 Emil Saudek: Cena lidské existence, 1911	298
D48 Emil Saudek: Království ženy, 1911	308
D49 Emil Saudek: Nové knihy básní J. S. Machara. III. Apoštolové, 1912	311
7. Ve znamení (nad)lidských „záhad“ a „ideálního utilitarismu“ MT	316
D50 Emil Saudek: Závěr, [1910]	325
D51 Emil Saudek: Pražský profesor ve Vídni, 1910	327
D52 Emil Saudek: O touze po náboženství, 1910	328
8. Účast na antikerikálních bojích vedených J. S. Macharem a T. G. Masarykem LM	331
D53 Emil Saudek: Básníkův čin, 1910	342
D54 Emil Saudek: Nová Macharova kniha, 1910	346
D55 Emil Saudek: Předmluva, 1912	347
D56 Emil Saudek: Macharovo království, 1914	352
VI. Kulturní prostředkování a česko-německé smířování v letech těsně předválečných	357
1. „Mosty do Evropy“: prostředkování jako institucionální a individuální úkol LM	358
D57 Emil Saudek: Důležitý úkol, 1911	362
D58 Emil Saudek: Jeden z úkolů českého intelektuála ve Vídni, 1912	364
2. Deutsch-czechisches Komitee a Vrchlického večer LM	368
D59 Emil Saudek → Otokar Fischer, 6. 11. 1912	379
D60 Emil Saudek → Otokar Fischer, 12. 11. 1912	380
D61 Emil Saudek: Německá oslava Vrchlického, 1912	381
3. Literární večery a možnosti kulturního a uměleckého sblížení LM	383
D62 Emil Saudek: První umělecký večer českých hudebních skladatelů a spisovatelů, 1913	396
4. Nárok na Březinu II: Emil Saudek, Camill Hoffmann a Otto Pick ŠZ	398
D63 Emil Saudek → Otokar Březina, 17. 11. 1913	405
D64 Emil Saudek → Otokar Březina, 7. 3. 1914	406
D65 Otto Pick → Otokar Březina, 19. 6. 1914	407
5. Almanach <i>Aus dem modernsten Böhmen</i> VP	409
D66 Emil Saudek → T. G. Masaryk, 13. 3. 1914	417
D67 Emil Saudek → [patrně Jaromír Doležal-Pojezdný], 15. 6. 1914	420
VII. První válečná léta	421
1. Válečná zaměstnání, platformy a ideový horizont MT	422
D68 Emil Saudek → Otokar Fischer, 7. 7. 1915	438
D69 Emil Saudek: Cervánky nového náboženství, 1916	439
D70 Emil Saudek: Snahy v nejmladší poezii české, 1916	442
D71 Emil Saudek → Otokar Fischer, 20. 4. 1916	446
D72 Emil Saudek → Otokar Fischer, 10. 5. 1916	449
D73 Emil Saudek: Hranice duše, 1916	450
2. Nárok na Březinu II: Emil Saudek, Otto Pick a Pavel Eisner ŠZ	455
D74 Otto Pick → Otokar Březina, 19. 2. 1915	459
D75 Emil Saudek → Otokar Březina, 8. 3. 1916	460
D76 Otto Pick → Otokar Březina, 18. 4. 1916	461
D77 Emil Saudek → Otokar Březina, 1. 5. 1916	461
D78 Otokar Březina → Emil Saudek, 6. 5. 1916	462
D79 Emil Saudek → Otokar Březina, 10. 7. 1916	463
3. Expressionistické kontexty a kontakty ŠZ	465
D80 Emil Saudek: Z ozvěny nové české poezie, 1914	476
D81 Emil Saudek: Vzácný dokument doby, 1915	480
D82 Emil Saudek: Německý román z české minulosti, 1916	482
D83 Emil Saudek: Člověk křičí, 1916	485
VIII. Čas převratu (1917–1922)	491
1. Nové úkoly a nová poslání LM	492
D84 Emil Saudek: České léto v Praze, 1917	503
D85 Emil Saudek: Naše poslání (Epitrota k těm, kteří nelenili), 1918	505
D86 Emil Saudek: Páměť se na směr své cesty..., 1920	510
D87 Emil Saudek: Kulturní předpoklady české Vídně, 1920	512
D88 Emil Saudek: Česká Vídeň ve službách českého státu, 1920	514
D89 Emil Saudek: Podezřelé dary, 1920	516
D90 Emil Saudek: Názor na revoluci, 1921	517
D91 Emil Saudek: Příručka lidskosti, 1921	519

2.	Interpretace Březinova díla na prahu nové (státní) konstelace	523
	a v prvních letech republiky MT	
092	Emil Saudek → Otokar Březina, 13. 9. 1918	533
093	Emil Saudek: Obloha nad národem	533
094	Emil Saudek: Jedna ze složek..., 1918	539
095	Otokar Březina → Emil Saudek, 10. 7. 1919	546
096	Emil Saudek: Neomystická hlediska, 1920	547
097	Emil Saudek → Miloslav Hýšek, b. d.	551
098	Emil Saudek: Posvěcení hospodářského života, 1922	552
3.	Březinovy spisy v Kurt Wolff Verlag: finále (1920 a 1923) ŠZ	556
099	Kurt Wolff Verlag (G. H. Meyer) → Emil Saudek, 22. 6. 1918	565
0100	Emil Saudek → Otokar Březina, 1. 7. 1919	565
0101	Otokar Březina → Emil Saudek, 9. 4. 1920	567
0102	Otokar Březina → Emil Saudek, 11. 6. 1920	567
0103	Hermann Bahr: Deník, 1920	568
0104	Emil Saudek → Kurt Wolff Verlag, 6. 12. 1921	570
4.	V souvislostech vídeňského expresionismu ŠZ	571
0105	Emil Saudek: Legenda o Senkovi, 1920	579
0106	Emil Saudek: Novinka německé tvorby dramatické, 1922	583
0107	Emil Saudek: Znovuzrození, 1922	585
5.	Ven z rakouského „kriminálu“: J. S. Machar a poválečné překlady jeho děl LM	588
0108	Emil Saudek: Tři básnické svazky J. S. Machara, 1920	593
6.	Překlad Masarykovy <i>Nové Evropy</i> LM	595
7.	Návrat k idyle? Překlady židovských venkovských povídek Vojtěcha Rakouse IK	600
0109	Emil Saudek: Vojtěch Rakous, 1922	607
IX.	Pražská léta	613
1.	Otec a syn I: ústup a provázení MT	614
0110	Emil Saudek → [Edvard Beneš], 19. 5. 1922	638
0111	Emil Saudek: Bývalí město?, 1922	639
0112	Emil Saudek: Otokar Březina, 1923	641
0113	Emil Saudek: J. S. Macharovi k šedesátce, 1924	643
0114	Emil Saudek: Z Bakulovy družiny, 1926	645
0115	Emil Saudek → Miloslav Hýšek, [leden 1927]	646
0116	Emil Saudek → Vojtěch Jiráek, 21. 11. 1927	647
2.	Knihla Pod oblohou Otokara Březiny a její ohlas MT	649
0117	Emil Saudek → Otokar Fischer, 16. 8. 1928	660
0118	Emil Saudek → Otokar Březina, 7. 2. 1929	661
3.	Otec a syn II: <i>Prager Börsen-Courier</i> a „žápalná smolnice“ MT	663
0119	Emil Saudek: Ivan Olbracht ve Vídni, 1932	680
0120	Emil Saudek: K nám Tvá Třetí říše nevkrčí, 1933	683
0121	Emil Saudek: [Karl Janovsky: Die Mission des bürgerlichen Menschen], 1933	684
0122	Emil Saudek → J. S. Machar, 28. 2. 1934	685
0123	Emil Saudek: Zemřeli pro nás... Oběttem katastrofy, 1934	685
0124	Emil Saudek: Voják a sociální kritik, 1934	686
0125	Emil Saudek → Antonín Hájek, 2. 5. 1935	688
4.	„Březina aeternus“ MT	689
0126	Emil Saudek: Z kraje Otokara Březiny a Josefa Floriana, 1930	700
0127	Emil Saudek: Biblický Blůh v díle Otokara Březiny, 1931	705
0128	Emil Saudek: Tři modlitby Otokara Březiny, 1933	709
0129	Emil Saudek: Útěk k Anně Pammrové, 1936	714
X.	Na hraně zapomnění	721
1.	Ve stínu neboli protektorát MT	722
2.	Potomnost LM, MT	729
	Ediční poznámka	733
	Seznam zkratk	735
	Prameny a literatura	737
	Rejstřík jmen	793
	Resumé	817